

Omgevingsplan, delegatie, participatie en bindend adviesrecht

Beeldvormende avond - 02-02-2022

Aftrap opgave

Door Titia Cnossen

bestuurlijk opdrachtgever/ projectwethouder invoering Omgevingswet

Korte duiding in relatie tot invoering Omgevingswet

Door Sophie Serrarens
Projectmanager invoering Omgevingswet

Wie verzorgen deze avond

- Linda Dekkers, jurist KuiperCompagnons

- Lydia Voogelaar, planjurist gemeente Lansingerland

- Diane Bergman, projectleider ontwikkeltraject burgerparticipatie gemeente Lansingerland

- Jontsje Fennema en Thijs Huiberts, projectondersteuners projectteam invoering Omgevingswet gemeente Lansingerland

- Sophie Serrarens, projectmanager invoering Omgevingswet, gemeente Lansingerland

Programma vanavond

1. Bindend adviesrecht
2. Delegatie
3. Participatie I: algemeen
4. Participatie II: verplichte participatie
5. Plan van Aanpak omgevingsplan
6. Werksessie met raad

Invoering Omgevingswet

Spoor 0 Overkoepelend

Minimale actie 1
Ambities, strategie, aanpak en financiën bepaald

Minimale actie 20
Monitoring en evaluatie ingericht

Minimale actie 26
Verstrekken informatie over de Omgevingswet

Spoor 1 Omgevingsvisie

Minimale actie 17
Programma luchtkwaliteit vastgesteld

Minimale actie 18
Kennis vergaard over kerninstrument programma

Minimale actie 19
Omgevingsvisie in voorbereiding

Minimale actie 22
Kunnen toepassen procedures en regels voorkeursrecht en onteigenen

Minimale actie 23
Kunnen toepassen procedures en regels kostenverhaal

Spoor 2 Omgevingsplan

Minimale actie 14a
Kunnen wijzigen omgevingsplan (juridisch)

Minimale actie 15
Kunnen werken met tijdelijk omgevingsplan

Minimale actie 16
Plan(ning) gemaakt voor nieuw omgevingsplan

Spoor 3 VTH

Minimale actie 3
Proces behandelen vergunningaanvragen en meldingen ingericht

Minimale actie 4
Kunnen beoordelen vergunningaanvragen

Minimale actie 6
Gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit ingesteld

Minimale actie 7
Vergunningverlening aangepast op de Wvb

Minimale actie 8
Proces verkennen initiatief ingericht

Minimale actie 9
Participatie bij initiatieven ingericht

Minimale actie 10
Kunnen opstellen en aanleveren vergunningaanvragen vergunningcheck

Minimale actie 11
Snelle dienstverlening voor topactiviteiten ingericht

Minimale actie 12
Toezicht en Handhaving ingericht

Minimale actie 13
Toezicht en handhaving aangepast aan het Wvb

Minimale actie 21
Kunnen uitvoeren gedecentraliseerde bodemtaken

Minimale actie 24
Legesmodel, mandaatregeling en verordening planschade aangepast

Minimale actie 25
Financiële arrangementen met uitvoeringsdiensten herzien

Spoor 4 Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Minimale actie 2
Kunnen ontvangen aanvragen en meldingen

Minimale actie 5
Kunnen aanleveren indieningsvereisten

Minimale actie 14b
Kunnen wijzigen omgevingsplan (technisch)

Spoor 5 Veranderopgave

Minimale actie 27
Veranderopgave na 2022 bepaald

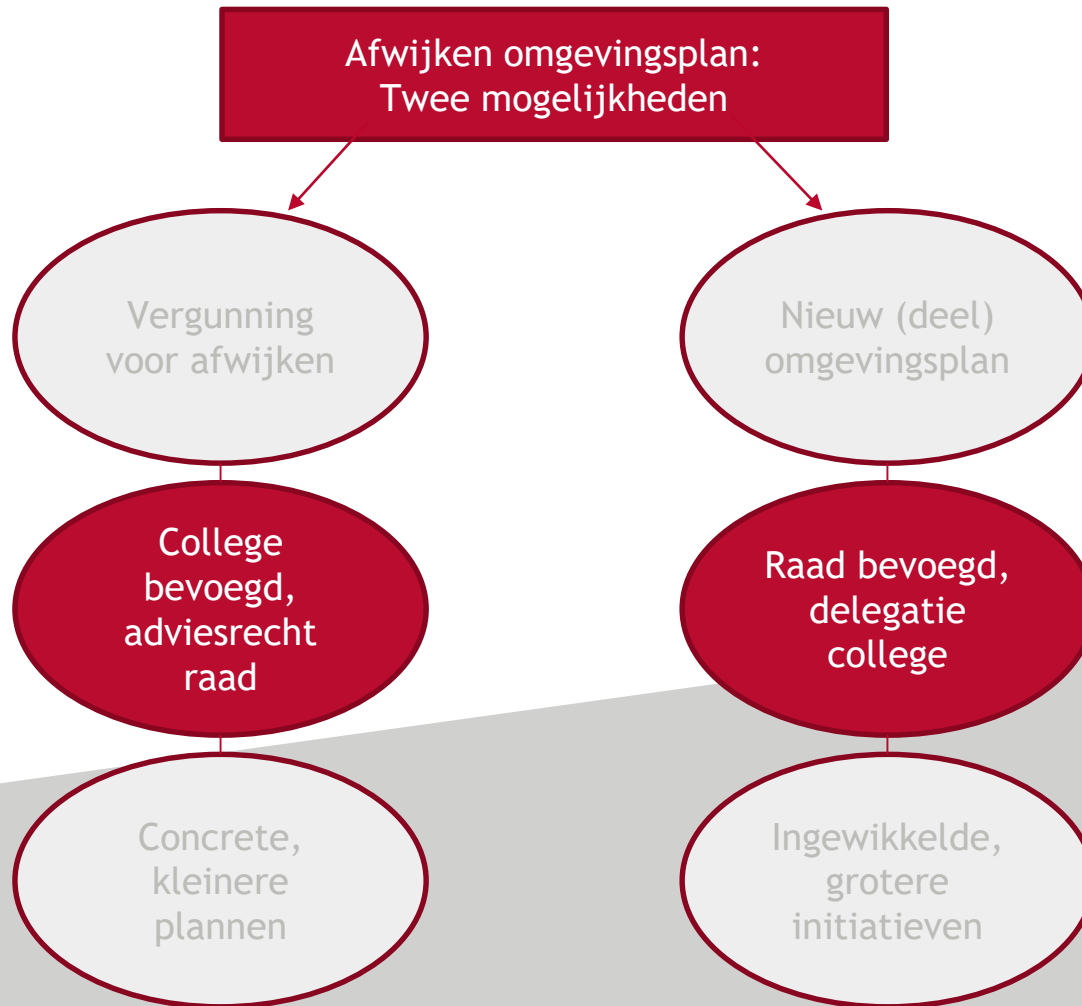

Raadsbrede afstemming

“De huidige fase van de omgevingswet vraagt een raadsbrede voorbereiding en besluitvorming” (raadsbesluit van 3 juni 2021).

“Wij kunnen ons voorstellen dat het goed is om samen te verkennen welke inhoudelijke onderwerpen er zijn of komen en welke vorm van voorbereiding dat van uw raad vraagt”

Mogelijke uitgangspunten bindend adviesrecht en delegatie

- Zo veel mogelijk beleidsneutraal
 - *Raad bevoegd, blijft bevoegd*
 - *College bevoegd, blijft bevoegd*
- Bij nieuwe bevoegdheden altijd raad betrekken
- Tussentijds monitoren, evalueren en informeren raad over aantallen en aanvragen
 - *In ieder geval na eerste jaar*

Bindend adviesrecht

Afwijken omgevingsplan:
Twee mogelijkheden

Vergunning
voor afwijken

College
bevoegd,
adviesrecht
raad

Concrete,
kleinere
plannen

Nieuw (deel)
omgevingsplan

Raad bevoegd,
delegatie
college

Ingewikkelde,
grotere
initiatieven

Dilemma lijst aanwijzen gevallen bindend adviesrecht

Helemaal geen gevallen aanwijzen

- *Deregulering zoals omgevingswet bedoelt*
- *Tijdig beslissen 8 weken termijn beter mogelijk*
- *Raad heeft minder zeggenschap*
- *Het is collegebevoegdheid, vraagt geen tijd van de raad*

Ruimhartig gevallen aanwijzen

- *Niet zoals wet bedoeld is (minder deregulering)*
- *Tijdig beslissen op aanvragen (8 weken) moeilijk haalbaar*
- *Raad aan het stuur bij zoveel mogelijk afwijkingen*
- *Vraagt veel tijd van de raad*

Afwijken van het omgevingsplan: hoe gaat het nu?

- Voor kleine afwijkingen is college bevoegd (kruimelregeling)
- Voor grote afwijkingen is verklaring van geen bedenkingen (VVGB) nodig van de raad
 - *Tenzij op de lijst van VVGB*
- Laatste vijf jaar gemiddeld 5 keer per jaar gebruik gemaakt van de lijst van VVGB
- Geen afzonderlijke VVGB gevraagd

Afwijken van het omgevingsplan met ‘BOPA’

- Aanvraag is een ‘buitenplanse omgevingsplanactiviteit’ (BOPA)
- College is bevoegd, tenzij bindend adviesrecht geldt
- Beslistermijn: reguliere procedure van 8 weken (plus 6)
- Uitzondering 26 weken, complexe situatie zoals...
 - *aanzienlijke gevolgen fysieke leefomgeving*
 - *verwachting verschillende bedenkingen*
 - *op verzoek van aanvrager*

Aandachtspunten voor de lijst gevallen bindend adviesrecht

- Past niet in raadsproces: combineren
 - Verkorten raadsproces voor deze situaties
 - Lijst bindend adviesrecht niet te uitgebreid maken / op termijn verkorten
- Monitoren en evalueren:
 - Wanneer raad op categorieën bopa's altijd positief adviseert, van lijst verwijderen
 - Nieuwe (onvoorziene) ontwikkelingen: op lijst plaatsen

Lijst VVGB: Voorbeelden uit het verleden

- Autobedrijf Hofman
 - *Uitbreiding bedrijf pastte in bestemmingsplan*
 - *Bouwvlak ontbrak*

- Uitbreiding station Rodenrijs
 - *Verplaatsen bushokje*

Technische vragen

- Is het tot dusver duidelijk?

Suggesties lijst gevallen bindend adviesrecht

- het bouwen van meer dan 40 woningen, tenzij deze op grond van een wijzigings-bevoegdheid of uitwerkingsverplichting in een bestemmingsplan gebouwd kunnen worden;
- het bouwen van hoofdgebouwen binnen de linten;
- het bouwen van antennemasten met een hoogte van meer dan 40 meter;
- het bouwen van een bedrijf - glastuinbouw uitgezonderd - met een oppervlak van meer dan 1000 m² gesitueerd buiten een bedrijventerrein;

Suggesties lijst gevallen bindend adviesrecht

- het bouwen c.q. oprichten van een windturbine;
- de aanleg van een grondgebonden zonnepark;
- het bouwen c.q. oprichten van huisvesting voor arbeidsmigranten, met uitzondering van die gevallen waarbij ons college voornemens is de vergunning te weigeren;
- gevoelige onderwerpen: indien - naar mening van het college - sprake is van maatschappelijke onrust of anderszins politiek gevoelige initiatieven; *(naar voorbeeld Overbetuwe)*

Heeft u (nog meer) suggesties?

Delegatie: wie is bevoegd om wijzigingen van het omgevingsplan vast te stellen?

Bestemmingsplan vaststellen: wie is nu bevoegd?

- Raad stelt bestemmingsplan vast
- Kan niet delegeren aan college
- College bevoegd voor wijzigings- en uitwerkingsplannen

Omgevingsplan vaststellen: wie is straks bevoegd?

- Raad stelt omgevingsplan vast
- Raad kan dit delegeren aan college
- Wijzigings- of uitwerkingsplannen bestaan straks niet meer
- Delegatiebesluit nodig:
 - *Lijst van gevallen*
 - *Afzonderlijk besluit per ontwikkeling*

Voorbeelden uit het verleden

- Uitwerkingsplannen voor woningen
 - *Wilderszijde*
 - *Westpolder Bolwerk*
 - *Meerpolder*
- Wijzigingsplannen woningbouw in vastgesteld bestemmingsplan:
 - *Rodenrijseweg: bouw woning en sloop bedrijfsbebouwing*
 - *Groenzoom: enkele woningen*
 - *Lint Noord: enkele woningen*

Technische vragen

- Is het tot dusver duidelijk?

Suggesties lijst gevallen delegatie

- conform wijzigingsbevoegdheden en uitwerkingsverplichtingen in bestemmingsplannen;
- het inpassen van in afwijking van het omgevingsplan verleende omgevingsvergunningen (niet-tijdelijk);
- de bouw van maximaal 40 woningen;
- als gevolg van instructieregels van het Rijk of de provincie;
- juridisch-technische wijzigingen, redactionele aanpassingen en correcties;
- het nemen van een voorbereidingsbesluit voor een locatie;

Heeft u (nog meer) suggesties?

Participatie

“Participatie is een proces waarbij individuen, groepen en organisaties invloed uitoefenen op en controle delen over collectieve vraagstukken, beslissingen of diensten die hen aangaan”

Participatie Omgevingswet: Wie is aan zet?

- Participatie door Gemeente
Vastleggen hoe omgeving wordt betrokken bij
Instrumenten: Omgevingsbesluit, omgevingsregeling,
Omgevingsvisie, omgevingsplan
- Participatie door initiatiefnemer
Aanvraag vereiste bij aanvraag omgevingsvergunning.
Initiatiefnemer: Of en hoe omgeving betrokken en
resultaat. Let op: Het is geen inspanningsverplichting!
- Initiatiefnemer en gemeente samen bij sommige
afwijkingen op het omgevingsplan
Vooraf afspreken en inzicht even aan de omgeving hoe
proces verloopt en wie waarvoor verantwoordelijk is

Regels

Kennisgeving

Wie worden betrokken, waarover en wanneer

Wat de rol is van het bevoegd gezag en de initiatiefnemer

Waar meer informatie beschikbaar komt

Motiveringsplicht

Bevoegd gezag moet bij het besluit aangeven hoe de omgeving bij de voorbereiding is betrokken en wat het met de resultaten heeft gedaan

Aanvraagvereiste

De initiatiefnemer moet aangeven of en zo ja op welke manier de omgeving betrokken is bij de voorbereiding van het initiatief en wat het resultaat ervan is.

Notie

Participatie is vormvrij

Participatie is geen vervanging van rechtsbescherming:
Belanghebbende kan naar de rechter als hij/zij vindt dat zijn belang niet genoeg is meegenomen omdat proces niet goed is ingericht.

Participatie vervangt niet de rechtsmiddelen van bezwaar en beroep

Doel Participatie

Normatief

- Ondersteunen democratische waarden
- Empowerment van stakeholders vergroten
- Vergroten legitimiteit besluitvorming
- Verkleinen kloof overheid stakeholders
- Verschuiven Machtsbalans tussen belanghebbenden

Instrumenteel

- Efficiënte en effectieve besluitvorming en implementatie
- Bouwen aan draagvlak
- Meer geïntegreerd beleid
- Vergroten gemeenschapsgevoel

Inhoudelijk

- Kwalitatief betere beslissing nemen
- Leren over participatie
- Opbouwen expertise

Doel Participatie

Planvorming
versterken

Inzichten en kennis
vanuit de omgeving
benutten voor het
beter maken van
plannen

Vb. Omgevingsvisie

Samenwerken

Belangen bij elkaar
brengen waar dat
mogelijk is en
maatschappelijk
draagvlak verkrijgen
waar dat mogelijk is

Vb. Vooroverleg

Belangenafweging
beter mogelijk maken

Proces in beeld
Belangen in beeld

- Eens
- Eens geworden
- Oneens gebleven

Vb. Besluiten over
omgevingsvergunning

Participatie rol van de raad

Planvorming versterken

- Raadsbesluit over: omgevingsplan met daarin ook wat onder participatie wordt verstaan en onder welke voorwaarden er aan is voldaan
- Wie bevoegd gezag is: bindend adviesrecht

Samenwerken

Raad besluit aan de voorkant over rollen, proces, kaders in die gevallen waar gemeente en initiatiefnemer beide aan zet zijn.
(Projectbesluit)

Belangenafweging

Alle belangen voldoende in beeld?

- Algemeen belang
- Eens
- Eens geworden
- Oneens gebleven

Let op: wie is bevoegd gezag en wie gaat erover

Technische vragen

- Raad spreekt op 11 mei over Burgerparticipatie in het algemeen
- Vanavond ligt de focus op verplichte participatie
- Is het tot dusver duidelijk?

Participatie II: verplichte participatie

Vergunningvrij

Geen participatie

Wel burendrecht

Vergunning niet afwijken op

Aangeven of participatie heeft plaatsgevonden

Vormvrij

Nieuw omgevingsplan

Altijd participatie

Gemeente is verantwoordelijk

Vergunning afwijken op

Participatie in door raad aangewezen gevallen

Initiatiefnemer is verantwoordelijk - vormvrij

Vergunningvrij

Geen participatie

Wel burendrecht

Vergunning niet afwijken op

Aangeven of participatie heeft plaatsgevonden

Vormvrij

Nieuw omgevingsplan

Altijd participatie

Gemeente is verantwoordelijk

Vergunning afwijken op

Participatie in door raad aangewezen gevallen

Initiatiefnemer is verantwoordelijk - vormvrij

Participatie bij afwijken omgevingsplan: 'BOPA'

- Straks geen ontwerpbesluit meer ter inzage
- Raad kan gevallen aanwijzen waarin 'participatie verplicht is'
- Aanvraag niet in behandeling indien verplichte participatie niet heeft plaatsgevonden
- Geen inhoudelijke eisen aan participatie - vormvrij
- Initiatiefnemer moet bij aanvraag aangeven wat er met participatie is gedaan
- Participatie betekent niet dat iedereen het eens moet zijn
- Participatie laat zien waarover men het wel eens is, eens is geworden of niet eens is en waar besluit gevraagd wordt (en algemeen belang)

Verplichte participatie bij afwijken omgevingsplan: 'BOPA'

▪ Voordeel:

- Omgeving wordt betrokken
- Lijkt meer duidelijk voor Initiatiefnemer
- Aanvraagvereiste: Het blijft vormvrij

▪ Nadeel:

- Zegt niets over de kwaliteit van participatie proces, afvinken
- Voelt initiatiefnemer zich verantwoordelijk genoeg voor de fysieke leefomgeving
- Aanvraagvereiste: Het blijft vormvrij
- Kan schijn wekken dat anders participatie niet nodig is

Naar voorbeeld Overbetuwe

	Adviesrecht (16.15a onder b Ow)	Verplichte participatie (16.55 lid 7)
1. Woningen	•1.1Het toevoegen van <u>40</u> of meer woningen binnen de bebouwde kom;	Het toevoegen van <u>1</u> of meer woningen binnen de bebouwde kom;
2. Antenne masten	•Het bouwen van antennemasten met een hoogte van meer dan 40 meter	Het toevoegen of bouwen van een antennemast;
3. Aanleggen van een grondgebonden zonnepark	•Aanleggen van een grondgebonden zonnepark	Alleen wanneer er sprake is van wonen binnen een afstand van 500 meter

Technische vragen

- Is het tot dusver duidelijk?

Suggesties verplichte participatie

Keuze: Wel of geen verplichte participatie?

Suggesties:

- Voorlopig verplichte participatie bij bindend adviesrecht (lijst)
- Keuze maken per onderwerp voor verbreden verplichte participatie of versmallen

Daarna besluit aanpassen:

- Wanneer het vaststellen participatievisie daartoe aanleiding geeft
- Wanneer de participatieverordening daartoe aanleiding geeft
- Bij leren uit de praktijk
- Na evaluatie 1 jaar

Plan van aanpak omgevingsplan 2022-2029

Plan van aanpak omgevingsplan: werkwijze

- Aanpak naar einde transitiefase (2030)
- Globale planning
- Rekening houden met tussentijds bijstellen
- Gebiedsgewijze opbouw met ‘bouwstenen’
- Combinatie met:
 - *verordeningen*
 - *nieuwe thema's: uit omgevingsvisie, RES of overige onderwerpen*

Plan van aanpak omgevingsplan: uitgangspunten

- Eerst weten wat je wil, dan pas regelen
 - *kritisch met overnemen bestaande regels*
 - *is een bestaande regel nog wel noodzakelijk?*
- Regels moeten uitvoerbaar zijn
 - *realistische regels*
 - *realistische doelstellingen (beleidscyclus)*
 - *behapbaar voor gemeentelijke organisatie*

Plan van aanpak omgevingsplan: uitgangspunten

- Regels moeten handhaafbaar zijn
 - *wordt de regel in de praktijk gehandhaafd?*
 - *kan het doel op een andere manier worden bereikt (subsidie, voorlichting)?*
- Regeldruk moet beheersbaar blijven
 - *minder regeldruk doelstelling Omgevingswet*
 - *belang van inwoners en bedrijven*

Opbouw

In delen = bouwstenen

1. Bestaande woonwijken 2022
2. Glastuinbouw 2023
3. Linten en buurtschappen 2023
4. Integratie APV 2024
5. Centra Bergschenhoek, Berkel en Rodenrijs, Bleiswijk 2025
6. Buitengebied zonder glastuinbouw/groene flanken 2026
7. Bedrijventerreinen 2027

Pauze

Werksessie met raad

Raadsbesluit

- Of klassiek: College legt advies neer, Raad oefent invloed uit middels amendementen
- Of komen tot keuzenota: Raad kiest in vergadering de meerderheidsoptie

Werksessie keuzes in beeld brengen

Experiment: per onderdeel van de lijsten voor bindend adviesrecht en delegatie

- Inventariseren opties
- Nu niet wegen voor meerderheid

Hoe gaan we te werk?

- Per onderdeel: de lijst en delegatie
- Per fractie aangeven welke opties als keuze worden toegevoegd

Verdiepende beeldvorming voldoende?

Vragen aan alle raadsfracties:

- Heeft u, met deze beeldvorming, voldoende technische achtergrond om het politieke debat te voeren over deze onderwerpen?
- Of heeft u behoefte aan meer informatie? En zo ja, waarover?
- Dan in afstemming met griffie moment in agenda reserveren.

**Hartelijk dank voor uw aandacht,
input en medewerking!**